

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին 4. Պոլսոյ եւ գաւառաց համար 6 Ալեքիս Վեցամսեայ 3
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 2 դրու է. աւելի անգամներու համար սակարկութիւն կը լինի:

Տէր և Տնօրէն Մ. Տ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ՕՐԱԳԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

20 փարա

ՊԱՅՄԱՆՔ

Լրագրոյս վերաբերեալ ցամաքի եւ այլ գրութիւն պէտք է ուղղել Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ, Պապր Այի ճառատի քիւ 20 Տ. ձիւկէկեան է-ձեցիի տպարանը:

Խմբագիր Բ. ՊԱՅՄԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 13 ՆՈՅՄԱՐԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԶԱՆԵՏՆԵՐ

Եւրոպայի ամեն զինուորական խորհուրդն առաջարկեց վարչութեան, Եւրոպայի զորքանոցի համար հաստատուած զուգորդ յատկացնել Ղալաթիոյ կեդր. վարժարանին և բանալ զայն:

Օգոստոսի սկիզբը, մեծատուններէ բաղկացեալ Թանճախումբ մը որ 18 ամիս յառաջ կ'ազմուէր, և կը քննարկէր, յանկարծ արթնացաւ, և արեւմտեայ ուր Ուսումն. խորհուրդը մեծաքայլ կ'ընթանար, ինք պ առաջարկեց վարչութեան, Ղալաթիոյ եւ կեդր. վարժարանը, Ղալաթիոյ եւ կեդր. վարժարանը, Ղալաթիոյ վարչութեան 2,000 ոսկի պարտքը վճարելու հանգանակութեամբ, բայց պայմանաւ որ Ղալաթիոյ եւ կեդր. վարժարաններու 1,000 ոսկի եկամուտն մատակարարութիւնն իրեն յանձնուի, և վարժարանը բանալ ուր որ ուզէ, և ինչպէս որ ուզէ, անկախ անօրէնութեամբ:

Մեծատանց Թանճախումբը կ'առաջարկէր սեպտեմբերի մէջ բանալ կեդր. վարժարանը, ինչպէս որ առաջարկած էր Ուսումն. խորհուրդը, քանի որ անոր առաջարկած սրտմաններէն ետ մնալ չէր ուզեր, առանց բացատրելու թէ, Պոլսոյ ուր կ'ողջնուէր պատրաստ չէր մը, որ յարմարէր տեղով և դիրքով կեդր. նախկին վարժարան լինելու, մինչ Ուսումն. խորհուրդը կը ցուցնէր Ղալաթիոյ չէնքը:

Սակայն բարեւոք էր այս ընթացքը, որ կը կանգնէր նոյն պահուն Ուսումն. խորհուրդի ժրջան ընթացքը. և ահա այսօր նոյնմբեր ամսոյ մէջ ենք, ոչ Ուսումն. խորհուրդը կը ցուցնէր բան մ'ընել, և ոչ հանգանակիչ Թանճախումբը:

Ուսումն. խորհուրդը նկատելով որ նոր փութալանութիւն մը ստացած է հանգանակիչ Թանճախումբը, մտադրեց անպի տալ անոր ուսումն. սահմանադրապէս կարելի եղած զինուորական պատրաստեց ծրագիր մը, որ երեսփոխանական Ժողովոյ վարչապետին յետոյ պիտի յանձնուէր հանգանակիչ Թանճախումբին, որ զայն գործադրէ:

Այդ ծրագիրը զրկուեցաւ վարչութեան, վարչութիւնն ալ հրաւիրեց երկու կողմը, թէ՛ Ուսումն. խորհուրդն և թէ՛ հանգանակիչ Թանճախումբն, ի խորհրդակցութեամբ: Այս վերջինը չնկատեցաւ և ծրագիրը ինքնուրուր ինք առանձին ընէ: Թանճախումբը մաղկալափ չուղեց իւր ծրագրէն բաժնուիլ, և առաջիկայ թէ ոչ կանոնական ծրագրի պէտք կայ, ոչ Ն-

րեմիտիանութեան վարչապետին պէտք, ոչ Ուսումն. խորհուրդի հրաւիրութեան և ոչ Տնտես. խորհուրդի հաշուառութեան: Այլ եթէ վարչութիւնը կը հաճի, Ղալաթիոյ կալուածները կը յանձնէ իրեն, և ինք կը գործածէ զանոնք ուր որ կ'ուզէ և ինչպէս որ կ'ուզէ, անկախ անօրէնութեամբ, ոչ հաշիւ կուտայ Տնտեսականին, ոչ համար կուտայ Ուսումնականին, և ոչ օրէնք ու կանոն կ'սպասէ Երեսփոխանութեան:

Բնականաբար վարչութիւնը չը կրցար սղդային կալուածները այսպիսի զուտ հակադրային կամ հակասահմանադրական առաջարկի մը երեւոյթիւ: Եւ որոշեց ինք իր մէջ խորհրդակցել և կեդր. վարժարանին բացումը փութացնել:

Ըստիւր կան թէ հանգանակիչ Թանճախումբը դիտմամբ ըրաւ այնպիսի առաջարկներ, որոց մերժմամբ ինքզինք անտուր ի պատուանապատուութենէ կացուցանել կ'ուզէր: Բայց ինչու յանկարծ այդպիսի անընդունելի առաջարկներ ընէր, երբ Ուսումն. խորհուրդն արդէն ձեռնարկած էր գործի: Պատասխանը շատ պարզ է. — Ուսումն. խորհուրդն արդիւրեւ համար Սակայն ինչ օգուտ իրեն: Պատասխանը շատ պարզ է. — 18 ամիս յառաջ իր ձեռնարկած և յաջողիլ չկրցած ինչու թող տայ Ուսումն. խորհուրդին ի գլուխ հանել:

Այս ամենքը խնդրոյն զաւելտական կողմերն են, զորս ի ցոյց և ի տես կը հանենք. բայց ամենէն զաւելտականը վարչութեան սա որոշումն է, որոյ վրայ ծիծաղներս չկրցինք բռնել:

Վարչութիւնը հակասահմանադրական նկատելով Թանճախումբին առաջարկը, մերժեց զայն և որոշեց որ ինք ձեռնարկէ կեդր. վարժարանին բացման, և ի խորհուրդ հրաւիրեց Ղալաթիոյ կալուածոց Հոգաբարձութիւնը:

Ո՞վ է այս Հոգաբարձութիւնը: Այս պէս մարմինն է որ հանգանակիչ Թանճախումբին կ'անդամակցի և հաւանականաբար ինքն է նոյն Թանճախումբին բերած հակասահմանադրական առաջարկին հեղեւի: Ստուգած եմք թէ, այդ Թանճախումբը կողմող միւս անդամներէն ոմանք մինչեւ իսկ յայտարարած են թէ, պատրաստ են իրենց խոտուացած գումարը վճարել և ուրիշ բանի չեն ուղեր խառնուիլ: Բայց մէկ կայ, որ ամեն բանի կ'ուզէ խառնուիլ, ամեն բան կ'ուզէ խառնել, և ամեն բանի մէջ անձնական շահն ունի: Այդ մէկը սողոսկած է կալուածոց Հոգաբարձութեան մէջ, սողոսկած է հանգանակիչ Թանճախումբին մէջ, և զաւել է որ վարչութիւնն կ'սրտնջէ խորհրդակցել այն մարմնոյն հետ, որ

արդէն Թանճախումբին առաջարկին հեղինակն է:

Ղալաթիոյ Թաղ. խորհուրդը նկատելով որ կալուածոց Հոգաբարձութիւնն իւր պարտքն եղած 120 ոսկին, և վարժարանին համար յատկացեալ ամսական 23 ոսկին չուղեր վճարել, հրաժարական կուտայ:

Վարչութիւնը չընդունելով այդ հրաժարականը և կրկին ու կրկին հրաւեր կ'ընէ Թաղ. խորհուրդին որ գայ իւր պաշտօնը վարել: Կը գրէ նաեւ կալուածոց Հոգաբարձութեան, որ վճարէ իւր պարտքն և սահմանեալ 23 ոսկին:

Կալուածոց Հոգաբարձութիւնը չհնազանդելով վարչութեան որոշմանց և բան չվճարել:

Թաղ. խորհուրդն ալ կը հրաժարի:

Ինչ պէտք էր վարչութեան ընել. կալուածոց Հոգաբարձութիւնն ի կարգ հրաւիրել, և եթէ նա կրկին չհնազանդէր իւր որոշման լռելի զայն, ընդհակառակն վարչութիւնը կ'ընդունէր Թաղ. խորհուրդի հրաժարականը, և որ յոյժ զաւելտալին է՝ անհնազանդ կալուածոց Հոգաբարձութիւնը կը հրաւիրէ Թաղ. խորհրդականութեան, հետո գընելով ուրիշ քանի մը անձինք ևս: Բայց խնդիրն ատենց վրայ չէ, այլ այն թիւն, որ սողոսկած էր կալուածոց Հոգաբարձութեան մէջ, և սողոսկած էր հանգանակիչ Թանճախումբին մէջ, սողոսկեցաւ նաեւ Ղալաթիոյ Թաղ. խորհուրդին մէջ: (Ըստ պէտք է ուշադրութիւն ընել թէ այդ անձը կը սողոսկի անդ ուր որ դրամական խնդիր կայ), և ինչպիսիք գիտէ թէ ինչ պաշտօնի մէջ որ մտած է, միապետաբար դործել կը սկսէ, և իւր պաշտօնակիցներն իրեն իրեն հետեւակ կ'ընդունի, կամ այն վիճակին մէջ կը դնէ զանոնք:

Հիւսմ ընթերցողը պիտի կարծէ թէ, կալուածոց Հոգաբարձութիւնը թաղական լինելով, այլ ևս ազատեցան ամսական 23 ոսկու վճարումէն: Ընդհակառակն. ինչ որ իրեն կալուածոց Հոգաբարձութեան ուղեր վճարել, որով պատճառ կան Թաղ. խորհուրդի հրաժարման, նոյնը կը վճարեն այժմ իրեն Թաղ. խորհուրդի անդամ: . . . Ուրեմն խնդիրը Թաղ. խորհուրդի հրաժարման վրայ է եղեր, որպէս զի իրենք անցնին նոյն պաշտօնին:

Ուրիշ զաւելտական բան մ'ալ, Ղալաթիոյ Ժողովուրդը կը բողոքէ վարչութեան, և վարչութիւնը Տնտես. խորհուրդի կը յանձնէ նոյն բողոքաւորը, քննելու համար թէ այդ բողոքաւորները իրենց զգային տուրքը վճարած են: Տնտես. խորհուրդի երկու կարեւոր անդամներն արդէն նորընտիր Թաղ. խորհուրդին

ևս անդամ են, և ատենը պիտի ընեն այդ բողոքաւորը:

Բայց ինչու համար այսպիսի էր: . . .

— Այդ անձը և անոր համար խորհուրդը Ղալաթիոյ եկեղեցին և անոր կալուածները ու վարչութիւնը չէր նկատէր, ուստի այդ ամենուն մատակարարութիւնն իրենց ձեռքն անցունել կ'ուզէր: Ղալաթիոյ մէջ մնացող Ժողովուրդին համար եկեղեցի մը բաւ է, փարիկ նախակրթական վարժարան մ'ալ անոնց զաւակաց համար շատ է, քիչ չէ: Ղալաթիոյ մէջ կեդրոնական վարժարան բանալն անյարմար է, քանզի այն ատեն չեն կրնար կալուածներն ու վարչութիւնն ուրիշ տեղ փոխադրել, անոնց մատակարարութիւնն ընել անհեշտ, իրենց զաւակաց համար վարժարան բանալ, և Ղալաթիոյ Հայ Ժողովուրդեան ազգայնութեան ազատ պահել:

9 նոյ. 1884

Ք.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԹԱՂԱՐԱՐԸ

Գերմանիոյ Վիլհելմ կայսրն, Երեսփոխանական Ժողովոյ բացման առթիւ իւր արտասանած բանախօսութեան մէջ, որոյ մի քանի հատուածները ջերմապէս ծափահարուած են, ի մէջ այլոց ըսել է. «Այն փոյթ, որով շահակից կառավարութիւնը պատասխանեցին դեսպանախորհուրդի հրաւերին, զոր Գերմանիա՝ Ֆրանսայի հետ համաձայնութեամբ՝ ուղղած էր իրենց, որպէս զի խորհրդակցին Արիկէի հետ առեւտրական յարաբերութիւններն առաւել ևս ընդարձակելու միջոցներուն վրայ, բարեկամութեան և վստահութեան զգացմանց ապայոյց մ'է, որովք բոլոր օտար պետութիւնը վառեալ են Գերմանական կայսրութեան նկատմամբ: Այս ընդհանուր բարեհալութիւնն սա իրողութեան ճանաչման վրայ կը հանգչի թէ, մեր գիշուց յաջողութիւնները չեն ստիպել զմեզ մեր Ժողովուրդը երջանկութիւնն ուրիշ միջոցներով դրոնել, եթէ ոչ խաղաղութեան և իւր բարեաց խաղաղութեամբ: «Ուրախ եմ որ այս ճանաչում գոյութիւն կունի, մանաւանդ որ Աւստրիոյ և Ռուսիոյ վեհապետաց հետ իմ բարեկամութիւնն ամրապնդուած է Արիկէի վիճի տեսակցութեամբ, այնպէս որ կը կարծեմ թէ այս բարեկամութեան տեսչողութիւնն ապահովուած է երկար ժամանակի մը համար: Ծնորհակալ եմ առ Աստուած այս ստուգութեան համար, յորում խաղաղութեան

լուրջ երաշխաւորութիւն մը կը հանգչի :

Վերջին օրերս տեղական լրագրերէ տունը ծանուցինք թէ, մայրաքաղաքէն Հալապի գործակալութեան ուղղեալ հեռագրի մը նայելով, Անգլիական կառավարութիւնը բողոքեք է Բ. Դրան քով, Ռուսական փոխադրանաւուց Վոսփորէն անցնելուն դէմ որք օդնութիւն կը տանին այն պահապան դորաց, զորս Ռուսիա կը պահէ խաղաղական Ովկիանոսի իւր նաւահանգստաց մէջ, Թայմը լրագրոյ Պոլսոյ թղթակիցն ևս կը հաստատէ այս բողոքին լուրը: Սակայն ընդհանրապէս Բէլ-Մէլ-Կաղէթ լրագիրն, որ նախարարական թերթ մը, կ'ըսէ թէ, յիշեալ տեղեկութեանց ճշգրտութիւնը տարակուսական է, Բէլ-Մէլ-Կաղէթ կը յարէ:

Այսօր քանի որ մեք կը հաշակենք թէ, որոշած ենք առաւել պատերազմիլ քան թոյլ տալ որ և իցէ տէրութեան մը, որ վրաս հասցունէ ի Հնդկաստան օժանդակ զօրք տանող մեր մարտնաւուց ազատ նաւարկութեան ի վերայ Սուէիչի ջրանցին, Լորտ Երանսիլ չկընար նախաձեռնութիւն տանանել բողոքելու համար Ռուսիոյ մարտնաւուց Վոսփորէն անցնելուն դէմ:

Վիէնայէն նոյ. 19 թուով կը հեռագրեն թէ, Կ. Պոլսոյ զօրքերը Սէլանիկի և Մանասիլըրի զօրաց օրինակին հետեւելով, կը գտնուէին երկնց թոշակաց վճարման յապաղելուն դէմ, և կը պահանջեն Կայսերական պալատան վրայ հրակող զօրաց հետ հաւասար նկատուելի, որք իրենց կանոնաւոր թոշակէն դատ՝ յաճախ պարգեւներ ալ կ'տանան: Այս իրողութիւնն, որ ցարդ անժամօթ էր Օսմ. բանակին մէջ, և որ դեռ զրոյցի մը հանդամանքը միայն ունի, մեծապէս կ'ըզբաղեցնէ Կայսերական կառավարութիւնն, որ կը ջանայ դժուարութիւնն հարթել ծանրացնելէ առաջ, զի իրաց այս վիճակն, այն է՝ դժգոհութիւնը կրնայ տարածուիլ բոլոր բանակին մէջ:

Վարչակալէն նոյ. 18 թուով կը հեռագրեն թէ, Վոլճինիոյ, Բոտովոյ և Քիէվի նահանգաց Ռուսական բանակէք աղերսագիր մը ուղղելով Չարին 1864 թ. օրինաց ջնջումը խնդրէր են, որ Բոտովոյցոյ կարգելու անշարժ կարուածոց տէր լինել, Ռուսիոյ կառավարութիւնը չէ ուղեր հաւանութիւն տալ այս աղերսագրին պարունակութեան:

Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Հադֆելտ Կոմսն իւր պարանին մէջ՝ չքեղ կոչուել մը տուեր է Գոթլոյի դեպքանախորհրդին մասնակցող տէրութեանց լիազօրեւորուն:

Շանկայէն նոյ. 21 թուով կը հեռագրեն թէ, Չինական երկու զրահաւոր մարտնաւ. Շանկայի հասեր են Ֆորմոզ կղզւոյն պաշարումը բառնալու համար ի զուր փորձ փորձելէ յետոյ:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կորտոն զօրավարին կողմէ Ռուս. ի զօրավարին ստացած նամակին ամբողջ պարունակութիւնը դեռ անժամօթ է: Խարդու մի պաշտպանին նամակին պարունակութեան նկատմամբ արդէն տրուած տեղեկութեանց վրայ պէտք է աւելցնել նաև Մորնինկ-Բոսթ լրագրին ստացած հետեւեալ տեղեկութիւնը:

« Կորտոն զօրավարը — կը յարէ յիշեալ լրագիրը — կը հաւատարմէ, քանի մ'եւրոպացիք կը գտնուին Մէհալին բանակեալն, որ կանոնաւորապէս լրագրեր կ'ստանայ, յորոց տեղեկութիւններ կը քաղէ անգլիական զօրաց շարժման վրայ: Զօրավարը կը խնդրէ նաև Սըր Ի. Պէյրլինկէն ծանուցանել Գահիրէի ֆրանսական հիւպատոսին թէ, այն հեռագրական ծածկագրութեան բանալին, զոր Խարդու մի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Հէրպէն կը գործածէր, Մէհալին ձեռքն ինկած է:

Թէպէտ Խարդու մի երթալու նպատակաւ Նեղոսէն վեր ելնող անգլիական զօրքերն հետզհետէ փորձառութեամբ աւելի ճարտար եղած են, սակայն Սարախսէն մեկնող նաւակները 12 օր յաւանութենէ յետոյ հազիւ կրցած են Տալ հասնել (նոյ. 13) Սէմէի, Ամպիւկոյի, Թանկուրի և Տալի ջրվեժներն անցնելէ յետոյ, Տոնկոյա հասնելու համար կը ջնայ անցնիլ նաև Գէպէրի և Հէնէքի ջրվեժներէն: Ենթադրելով թէ, ութ հարիւր նաւակները մի և նոյն դանդաղութեամբ վեր կ'ենեն դետէն, կը կարծուի թէ դեկտ. 20ին միայն պիտի հասնին ի Տոնկոյա: Այս քաղաքէն մինչև Խարդու մի կայ նաև 600 միոն ճանրայ մը, որոյ 230 մը շոնը (Մէրոյէի և Պէրպէրի միջև) յոյժ դժուարին է, ըստ որում 11 ջրվեժ կը կը պարունակէ: Եթէ օրը 10 մըն ճանրայ ընեն, և որ և է դէպք չպատահի, անգլ. զօրքերն հազիւ փետրուարի վերջը պիտի կրնան Խարդու մի հասնիլ:

Թայմը Ալեքսանդրիայէն հետեւեալ հեռագրէն ստացած է նոյ. 20 թուով:

« Եգիպտոս գտնուող անգլիական զօրաց թիւը 16,000 է կը հասնի, որոց 9,000 ն Ասուան կը գլուխդնեն կամ այս քաղաքին հարաւային կողմը: Խարդու մի վրայ դրնացող անգլիական զօրքերը Տէպպազ պիտի համախմբուին:

« Այն Գերմանացի վաճառականն, որ 102 թնդանօթ դնած էր Եգիպտական կառավարութեան, դատ բացած է այս վերջին դէմ և 28,000 ոսկի հատուցում կը պահանջէ պայմանագրին չորժադրուելուն պատճառաւ: Յայտնի է թէ կառավարութիւնն (ֆրանսական կառավարութեան բողոքանաց առջեւ) արգիլեց այս թնդանօթաց արտաժողութիւնը: »

Լորտ Նորդպրուքի տեղեկագիրն հետեւեալ անօրինութիւնները կ'առաջարկէ Եգիպտոսի երկրական դժուարութիւնները լուծելու համար:

« Բոլոր փոխառութեանց տոկոսներն անվճար պահել:

« Միացեալ պարսուց գլխամասը դադարեցնել 8 միլիոն ոսկւոյ նոր փոխառութեան տոկոսն հոգալու համար, զորս նախ Անգլիա կանխաւ պիտի վճարէ:

« Այս փոխառութեան 1 միլիոն ոսկի Ստորին Եգիպտոսի ուղղման ուղիներու շինութեանց յատկացնել Ասիոյ վաճառքին վերին մասանց առատօրէն ջուր մատակարարելու և երկրաշարժական արտադրութեանց հարկ եղած ծախքերը նուազեցնելու համար:

« Վերին Եգիպտոսի մէջ հարկերը մեծապէս նուազեցնել հարկերը լծելու և պէտք չունենալ Ստորին Եգիպտոսի մէջ: »

Ելմացոյցին հաւասարակշռութիւնը մնայուն կերպով պիտի

հաստատուի հետեւեալ միջոցներով:

1. Բանակին և ոստիկանութեան երկտոյցոյցին մէջ իւր 330,000 ոսկւոյ զեղչ մը պիտի լինի:

2. Անգլիա պիտի կրէ Անգլիական գրաւիչ զօրաց բոլոր ծախքերը:

3. Տոմէնի և Տայրա-Սանիէի տարեկան բացերը պիտի գոյուին:

Այն երկու փոխառութիւնք, որոց դրաւական տրուած են Տոմէնի և Տայրա-Սանիէի կարուած կաշուածներն, Անգլիոյ օգնութեամբ պիտի վճարուին, և այս երկու կարուածոց վարչութիւններն ի մի պիտի ձուլուին:

Թայմը լրագիրը խստիւ կը քննադատէ Լորտ Նորդպրուքի տեղեկագիրն, որ Եգիպտոսի ելեւմտից վիճակը բարուքելու համար ձեռք առնուելիք տնօրինութեանց կը վերաբերի, և կը հաւատարմէ թէ կառավարութիւնն անհնարին կը նկատէ այս ծրագրին եղբակցութեանց ընդունելութիւնը: Լոնտոնի մեծ թերթը կը պարտաւէ զԼորտ Նորդպրուք թէ չէ՝ առաջարկած զեղչել հանրային պարտուց տոկոսներն, և կը կարծէ թէ միւս մեծ տէրութիւնք պիտի ընդունին անգլիական թեւաբեկութիւնն ի վերայ Նեղոսի հոլտին: Տէլլի-Նիւզ իւր կողմէ կ'ըսէ թէ, Պ. Կլաւսթըն նոյ. 20 ի իրիկունը Խորհրդարանին բացատրութիւններ պիտի տար Լորտ Նորդպրուքի խմբագրած տեղեկագրին վրայ:

ԹԱՃՈՒՐԱ

Թաճուրայի ծովածոցին հիւսիսային ափանց վրայ կը գտնուի համանուն քաղաքն, որ Օպոքի և Սոնկոլայի ֆրանսական նաւային կայաններէն գրեթէ հաւասարապէս հեռի է: Այս քաղաք Եգիպտացիներէն գրաւեցաւ իսմայիլիական օրով: Բայց եգիպտական պահպան զօրքերը վերջին օրերս պարպեցին զայն, ինչպէս նաև Չէյլա և Պէրպէրա քաղաքներն: Այժմ կը ծանուցուի թէ, եգիպտական զօրաց մեկնելու պահուն, Թաճուրա գրաւուերէ ֆրանսական զօրքերէն, որք տիրելով քաղաքին յանուն ֆրանսայի, ֆրանսական գրոջակը պարզեր են: Երբեք թէ անգլիացիք գլխաւորութիւն ունեցած էին այս քաղաքը գրաւելու, ինչպէս յառաջագոյն գրաւեցին Չէյլա և Պէրպէրա քաղաքներն, և թէ իրենց ծրագիրն ի դերեւ ելած է ֆրանսացւոյ արագ շարժման առջև: Եթէ այս դէպք է, ստոյ գերմանացիք իրենց վրէժն առած կը լինին Բէրմի կղզւոյն գրաւումէն, որ 1837ին տեղի ունեցած է Անգլիացւոց կողմէ, մինչ այդ կղզին գրաւելու համար զրկուած ֆրանսացի սպայն ճաշելու վրայ էր Ատէնի պահապան զօրաց հրամանատարին հետ: Փրանսացիք Թաճուրան գրաւելով, իրենց Օպոքի և Սոնկոլայի ստացուածքներն իրարու կցած են և ֆրանսական լրագիրը փայլուն արգիլեցներ կը նախատեսեն այս գրաւումէն:

Իսթըն Էքսպրէս՝ յիշեալ եգիպտական քաղաքին ֆրանսական զօրաց կողմէ գրաւումը հաստատելէ յետոյ, դիտել կուտայ թէ Բ. Դուռն իրաւունք ունի բողոքելու այս գրաւման դէմ, ըստ որում իւր վեհապետական իրաւունքները բռնաբարուած են, և յոյս կը յայտնէ թէ, Կայս. կառավարութիւնն իւր իրաւունքները պիտի պաշտօնէ բողոքագրով մը, որ իւր տեղը պիտի գտնէ Ալեքիէան դեսպանա-

խորհրդոյ ներկայանալի խնդրոց մէջ:

Կերեւի թէ անգլիական թերթին փորը ցաւած է Թաճուրա քաղաքին ֆրանսացւոյ ձեռքն անցնելուն համար, մինչ անգլիացիք մտադիր էին գրաւել զայն: Բ. Դուռն ոչ միայն Թաճուրայի, այլ և Ատէն, Պէրպէրա և Չէյլա քաղաքաց անգլիացւոց կողմէ գրաւման դէմ ալ բողոքելու իրաւունք ունի, և եթէ Բ. Դուռն իւր վեհապետական իրաւունքները պաշտպանելով՝ բողոք բառնայ ֆրանսական գրաւման դէմ, առաւելագոյն իրաւամբ պէտք է բողոքէ անգլիական գրաւման դէմ, զի անգլիացիք օրինակ տուած են ֆրանսացւոյ:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օսմ. Կայսերական Պանքային ընդհ. տնօրէն Պ. Ֆոսթըր երէկ վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ ունեցաւ:

— Պարսից Շահին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, երէկ վեհ. Սուլթանին կողմէ Կայսերական պալատան արարողատեւ Միւնիքի փաշա և թիվանպահ Հասան փաշա պարսից դեսպանատունն երթալով, չընորհաւորեցին Պարսից դեսպանին և միանգամայն ծանուցին թէ, վեհ. Սուլթանն չնորհաւորական հեռագիր մ'ուղղած էր Շահին:

Միջօրէին Օսմ. պահակ շոգեանուն ըստ սովորութեան 21 թնդանօթ արձակեց, և մայրաքաղաքիս նաւահանգիստը գտնուող օտարագիր պետական շոգեանաւք ևս գրոջակներով զարդարուեցան: Ներքին գործոց նախարար Բարձր-էն հէմ փաշա և այլ նախարարք չընորհաւորական այցելութիւն տուին վսեմ. դեսպանին: Պոլսոյ պարսկական վարժարանին ուսանողը պարսիկ լեզուաւ ուղերձ մը մատուցել են վսեմ. դեսպանին, և դեսպանատունն համախմբեալ երեւելի պարսիկ վաճառականք այս առթիւ որոշեցին Պարսկաստանէն եկող և մայրաքաղաքէն Պարսկաստան զբոսկող մէն մի հակէ 40 փարա նըպաստ առնուլ յիշեալ վարժարանին համար:

Դեսպանատունն Օսմ. և Պարսկական գրոջակներով զարդարուած էր, և իրիկունն զինուորական երաժշտաց խումբ մը՝ գեղեցիկ նուագներ ածեց ի պատիւ վեհ. Շահին վսեմ. Սոհսին խան գիւրն չքեղ կաշուք մը տուաւ Օսմ. նախարարաց և պարսկական երեւելեաց:

— Առողջապահական խորհրդոյ քննիչ Պարթոլէթի էֆէնտի նախընթաց օրը Բ. Դուռն երթալով՝ առողջապահական խնդրոց վրայ խորհրդակցեցաւ Արտաքին գործոց նախարար վսեմ. Ասիմ փաշա յի հետ:

— Աւստրիոյ կայսերական դերադատանի անդամներէն մին՝ Գարլ Սթէֆան արչիդուքսն՝ նոյ. 1 ին աւստրիական մարտնաւով մը Հըռուս երթալով, տեսակցել է կառավարիչ Քէմալ Պէյի հետ:

— Արտաքին, Էվլաֆի, Եւմուական գործոց և հանրային կըրթական նախարարներէն և մաքսատանց վերատեսուց Է. Խոֆ էֆէնտին բաղկացեալ Յանձնախումբ մը երէկ արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ գումարուելով, երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ:

— Առեւտրական դաշնագրաց Յանձնախումբը նախընթաց օրը վերստին գումարեցաւ ընդ նախա-

գահութեամբ Գույունման Պետ-
րոս էֆէնտի: Օտար տէրութեանց
պատուիրակներն ևս ներկայ էին
այս նստին:

— Մօնիթէօր Օրինակաւ կը
ծանուցանէ թէ, Ռուսական զեւ-
պանատան խորհրդական Պ. Օնու-
կայսերական հրամանագրով Բոր-
գուգայի Ռուսական դեսպան ան-
ուաներ է: Սակայն պիտի շարու-
նակէ վարել մայրաքաղաքիս Ռու-
սական դեսպանատան գործերն, ի
բացակայութեան Պ. Նէխոմֆի,
որ երէկ Բեդրասկուրի ուղեւորեցաւ
Վառնայի ծանրով, մինչդեռ իւր կինն
ու որդին ուրբաթ օրն իտալիա
պիտի ուղեւորին, Յունաստանէն
անցնելով:

— Ռոտոմիտիէն կը գրեն թէ-
քան չմանր Հաղիքաթի թէ, Սթանաս
անուն մարդու մը կինն հոկտ. 21ին
մանչ մը, նոյն օրը միջօրէին յետոյ
աղջիկ մ'եւ երկու օր յետոյ ալ եր-
րորդ մանչ մը ծներ է: Մայրն ու
երեք նորածին մանուկներն ողջ ա-
ռողջ են:

— Մօնիթէօր Օրինակաւ կ'ըսէ
թէ Բ. Գուլը Պալքանեան պետու-
թեանց կողմէ թուրքիոյ հանրային
պարտուց մասնակցութեան խնդ-
րոյն նկատմամբ ոչ թէ ծանուցա-
գիր, այլ բերանացի դիտողութիւն-
ներ միայն ուղղած է մեծ տէրու-
թեանց, ձեռամբ Օսմ. դեսպանաց:

— Մոֆիայէն նոյ. 20 թուով կը ծա-
նուցանեն Վիեննայի Բրէս լրագրին
թէ, Բ. Գուլը Պալքանեան զանազան
12րդ յօդուածին համաձայն՝ ծանու-
ցագիր մ'ուղղեր է Պալքանեան կառավա-
րութեան, որով կը հաստատէ թէ Պալ-
քանեան բնակեալ Իսթանուլ կառավարե-
լուն, ինչպէս նաեւ Վազըֆն ստող-
ուածոց վերաբերեալ բանակցութիւնը
չեն յաջողած, և կը պնդէ այս գոր-
ծին վերջնական կարգադրման վրայ:

ԱՅԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Ար լսենք թէ ի յիշատակ Ներէս
Սրբազանի՝ գիշերօթիկ վարժարան մը
հաստատելու ձեռնարկող մեծատանց
Յանձնախումբն անսովոր դործունէու-
թիւն մը ցոյց տալով, նամակ մը գրեր
է Հոգեւոյ Ս. Պատրիարք Հօր եղբօր՝
Մկրտիչ Էֆ. Վարժապետեանի, խնդ-
րելով որ վերջինս կիրակի առաւել
ներկայ գտնուի: Երբեք չէր
անձնական տկարութիւն ունենալով,
չէ կրցեր անձամբ պատասխանել այս
հրաւերին, որը նպատակն է եղեր ազ-
գարարել Մկրտիչ Էֆ. Վարժապետեա-
նի, որպէս զի ժամ առաջ տունը պար-
պէ և Յանձնախումբին յանձնէ՝ գիշեր-
օթիկ վարժարանի մը վերածելու հա-
մար զայն:

Եթէ այս լուր ստոյգ է, պէտք ե-
ղածէն աւելի կ'ապացուցանէ մեծա-
տանց ունեց առ Հոգեւոյ Ս. Պատրիարք
Հայրն ունեցած սիրոյն աստիճանը:

Ասորեաց Կաթողիկոսական Փոխա-
նորդ Գեր. Գիորգիսիս եպիսկոպոս փա-
փաք յայտնէր է Հոգեւոյ Ս. Պատրի-
արք Հօր հոգեւոյն համար Ս. Պատրարք
մատուցանել և հոգեհանգիստ կատա-
րել գերեզմանին վրայ:

Գեր. Փոխանորդ Հայրն սոյն խնդ-
րելը Կրօն. Ժողովոյ յանձնել է:

Մեր ընթերցողաց ծանօթ է արդէն
թէ մի քանի տարիներ առաջ Նիքիտո-
սի մէջ վախճանող Ակնեցի Խօյեան Օ-
հան անուն անձի մը մեծազուգում ժա-
ռանգութիւնն անխնայօրէն բռնաբար-
ւած էր Նաուեանի կողմէ, և թէ այս խնդ-
րի երկար ոտեն բանակցութեան ա-
ռիթ առած էր Ակնայ Սաշնորդարա-
նին և Աղգ. Պատրիարքարանի միջեւ:

Խօյեանի միակ ժառանգորդը խոս-
տացած էր Ակնայ կրթական հաստա-
տութեանց կողմ դուրս մը նպատակել,
եթէ իւր իրաւունքը ձեռք բերէր Աղգն
Բատ այս խոստման, տեղւոյն նշանաւոր
ազգայիններէն Տանձիկեան Մեծ. Սար-
գիս Էֆ. Ակնայ Գաւառ. Վարչու-
թեան խնդրանքով գիշերօթիկ անձնու-
րաբար ստանձնած էր սոյն կարեւոր
գտնին պաշտպանութիւնն Աղգ. ստոյգ
աղբիւրէ տեղեկացանք որ այս խնդիր
Ակնայ և Տիգրանակերտի կառավարա-
կան դատարանաց մէջ քննուելէ յետոյ,
հոռակ ապա Պօսոյ մեծաշինչ ատենին
առջեւ, ուր Խօյեանի կողմէ փաստա-
բան Շէհրի և Իպրահիմ Էֆէնտիներ և
Նաուեանի կողմէ Գօրիսի և Թօփ
Թաշ Էֆէնտիներ դատ կը վարէին,
այս օրերս Խօյեանի ժառանգորդը
վերջնական չափէ և իւր իրաւունքն:

Արդարեւ գովեստից արժանի է
Տանձիկեան Էֆ. այս մասին տարած
աղբախարակն ջանքերն՝ որոյ շնորհիւ
Ակնայ կրթական հաստատութիւնը
մեծազուգում հասոյթ մը կ'ունենան
այսօր Խօյեանի ժառանգութեան նը-
ւերեալ:

Ար տեղեկանաւ որ Գուրուչէի
թաղեցներէն ստանի չափ երեւելի
ազգայինք Պատրիարքարան դիմելով,
գարման խնդրեր ևս թաղային գործոց
անբարեկարգ վիճակին դէմ, բացառ-
րելով նաեւ նոյն թաղը գտնուող հիւր
եկեղեցականի մը արարքներն և շար-
ժակներն ընդ դէմ թաղ. Խորհրդոյ:
Միեւնոյն արտուածք եղած է ի պաշտո-
նէ տեղւոյն Թաղական Խորհրդոյ կող-
մէ, որ բացատրած է նաեւ թէ, Թաղն
անխնայութեան մէջ կը գտնուի ծա-
նուցեալ սխառուաւ, և թէ արտաքին
միջամտութեամբ մը Նիքիտեաց գան-
ձատուներ գտնուած երկաթ անտուկի
մը կնիքներն եղծուած են և ամեն ինչ
զուրկ է ապահովութենէ, քանի որ այդ
պատճառները կան և կը մնան, քանի
որ Թաղ. Խորհուրդը մէկ երկու անձանց
գարձուածոց երեսնէ անկարող եղած է
գործել, մանաւանդ որ ամեն Թաղ.
Խորհուրդ այս պատճառներուն երեսնէ
անժամանակ քաջած է պաշտօնէ:

Կերեւի թէ օրէնքը դեռ ճանչուած
չէ այդ Թաղին մէջ, և միասնեութիւն
նը կը տիրէ դեռ. պիտի գրեմք այս
խնդրոյ վրայ, տեղի մանրամասն տե-
ղեկութիւններ քաղելով:

Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ
Հայրն այսօր ի Պատրիարքարան կոչած
է յիշեալ վարդապետն. իսկ գոյից
խնդրոյն համար կարեւոր միջոցներ
ձեռք առնուած են Տնտես. Խորհրդոյ
կողմէ:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Գահիրէ 22 նոյ.
Սըր Իլիին Պէյրիկ Ունլարի զօ-
րավարէն հեռագիր մ'ստացաւ
Ժանուարի թէ զօրավարը միշտ
Տոնկալ կը գտնուի և թէ Տէպ-
պահ կը համախմբէ անգլիական
արշաւող զօրքերը:

Գահիրէ 23 նոյ.
Տոնկալայի կառավարչէն աստ
հասած հեռագիր մը կը հաստատէ
թէ Կորտոն զօրավարին զննուած
լրաբերները խորհուրդէ վերադար-
ձեր են, հաստատելով թէ Կորտոն
զօրավարը միշտ կարող է իրաց վա-
նել ապստամբաց պատահական յար-
ձակումներն, և թէ առատ պաշար
կայ ի Խարդու մ:

Ալէքսանդրիա 23 նոյ.
Տոնկալայէն եկած լուրեր կը

հաստատեն թէ, այս պահուս Ա-
ստանի և Տոնկալայի միջեւ ճանաչան
գտնուող անգլիական զօրաց թիւը
9,500 է կ'անցնի, Նոր օժանդակ
զօրաց առաքումը կը շարունակէ
Նեղոսի վրայ:

Աթէնք 24 նոյ.
Երեսի. Ժողովոյ այս առաւել
նստին մէջ Պ. Թրիքուբիս յառա-
ջիկայ տարւոյ ելմտական վիճակը
բացատրեց: Այս բացատրութեան
տարւոյ հասոյթը 85,641,347 տրախ-
մի և ծախքը 85,252,932 տրախմի
կը հասնին, 388,543 տրախմի յա-
ւելուած մը Ժողովոյ: Նախարարն
հաստատեց թէ, տեղի մեծ յա-
ւելում մը ձեռք պիտի բերուի:
Փարիզ 23 նոյ.
Քոլերան դադարեցաւ: Մեռնող-
ներուն թիւը փանուցանող պաշտո-
նական տեղեկագիրքը ջնջուեցան:

ՊԱՐԶ ՕՐԱՅՈՅՑ
1885 ՏԵՐԵՅ

Սեփականութիւն
Ս. Փրիկի Աղգ. Հիւանդանոցի
Գին Միլի դահեկան

Կը գտնուի ի Մեծ Նոր խան,
միջնայարկ թիւ 49 Հիւանդանոցի
Հոգաբարձութեան գրասենեակը
և բոլոր հայ գրավաճառաց քով:

Դ. Բ. Ս. Մ. Ա. Կ. Ա. Ն.

Դաւաթիա, 14 նոյ.

ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ ԱՆԴՈՒՆՈՒՄ	
Օսմ. Գոնս. գոցուեցաւ)	8,15
» » բացուեցաւ) գ.կ.	9,10
» » կէս օրին)	9,10
Նգիպտ. միացեալ Օսմ. Ո.	70 20
Բուլղարի երկաթուղի ֆր.	46 80
Թրակիէյ Օսմ. Ո.	285

ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ ԴԵՐՈՅ	
Օսմանեան ոսկի	100
Անգլիական »	110 20
Գաղղիական »	87 58
Բոլ »	90 8
Գրիմից »	81 20
Գառպոն թուղթ »	8 87
» արծաթ »	89 50
Մէճիտի տարբ. »	108
Վեցնոց »	105
Հինգնոց »	105
Մէթալիք »	98 20
Մանր մէճիտ »	101
Գառուրդ »	105 20

Այնպէս կերեւէր թէ Բէթրօ որքան խարճէր, այն-
քան գոհ էր, և յիշաւի այնքան հարուստ էր որ չէր
գիտէր թէ ինչ ընէ իւր դրամը, անանկանալու երկիւղ
չունէր բնաւ:

— 2եր հարստութեան գումարն ի՞նչ է, հարցուց
անոր օր մը տը Սիմէյ:

— Ինչ գիտեմ, պատասխանեց նա անտարբերու-
թեամբ, 20, 25, 30, միլիոն, թերեւս աւելի:

Պարոնը բոլորովին չլացաւ և ընդամայաւ:

Ուստի երբ վերջերս ստիպուեցաւ իւր մեծահա-
րուստ բարեկամին դիմելու, չվարանեցաւ երբէք:

— Բէթրօ հարկը հազար ֆրանքի պէտք ունիս, կա-
րող էք ինծի տալու այս գումարը:

— Ամենայն հաճութեամբ:

Ինչ աղին փոխատու: Պարզ ընկալադրով մը գոհ
կը լինէր, մինչդեռ ուրիշներ երաշխաւորութիւն կը պա-
հանջէին. . . այսպիսի երաշխաւորութիւն, կա-
րող չէր տալ, վասն զի դիւրեւեղ և ազարակը իրենք չէին
այլ ևս:

Բէթրօ-Քաթոլիկ պարոնին ձիերը գնեց և անոր
արձակած ծառաները հետզհետէ իւր քովն առաւ:

Քիչ մը ժամանակ վերջը Բէթրօ տը Սիմէյի ըսաւ.

— Որպէս զի իմ տունս փափաքածիս պէս կ'ահաւո-
րի, ինծի երկու ծառայ ևս պէտք է ձեր ծառաներուն
նման իմ օրերի պարոնս, եթէ համարձակէի. . .

— Է՛հ, ուրեմն:

— 2եր սենեկապանը և կառապանը պիտի խնդ-
րէի:

6 կամ 7 միլիոն կըլած էր, հոգմի մէկ հարուածը բաւա-
կան էր միացեալ տանելու համար:

Սեւ ամպը հորիզօնին վրայ էր, փոթորիկը պիտի
հասնէր, հոգմի հարուածը պիտի հնչուէր:

Պարոնը ծանր պայմաններով փոխառութիւններ կըն-
քած էր, Ծան-դէլիքէի մէջ ունեցած պանդուկը վիւ-
ճալուէի մէջ ունեցած դղեակը և ի նորմանտիա դնած
մեծ և փառաւոր ազարակը գրաւի դրուած էին, երբ
պարտապահանջը իրեն կը հանգիւղէին, խոփու նայ-
ուածքներ կուղղէին:

Չարագուշակ օրերը կը մերձենային, ի՞նչ, տը Սի-
մէյի մեծափառութեամբ պարոնը այնքան բարձրանալէ վերջը
վար պիտի իջնէր, նա չէր կրնար իւր չքաւորութեան
վրայ մտածել առանց ակռաները կրճտելու և կատա-
ղութենէն մոռնելու, և սակայն իրաց վիճակին դէմ ա-
պարդիւն ապստամբութիւն մ'էր: Հեղեղը չկասիր: պա-
րոնը չէր կրնար կործանուած ազատիլ, իւր ոտիցը տակ
բացուած անդունդը ինքն իւր ձեռքով պատրաստած էր:

Սկսաւ իւր ծախքերը չափաւորել, ծառաներուն
թիւը չորսի զեղչեց և երեք ձի միայն պահեց ախոռը:
Երկիւղը պատճառ եղած էր խնայողութիւն ընելու, ի-
րեն համար դժբաղդաբար ինչ որ մէկ կողմէ կը խնայէր,
միւս կողմէ կը վատնէր:

Իւր հումանիտար բօմ Տաճի մականունանալ ժօրժէթ ա-
նուն գեղեցիկ ուղիկ մը, ծիծաղիլու և յիմար, խնձորի
նման թարմ և վարդապոյն ինչպէս յորժորած էին զինքը
զոր բոլոր բարեկամը կը շնորհակալէին և անոր ձեռքէն
առնուլ կուղէին, ժօրժէթ պահանջող էր, քմածին

ԲՐԻՍՏՈՍԻ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

ՆԻ ԱՆՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՈՐԴՆԵՐԸ
1864 թուականին, ազգային թերթերէն տնայնք քրիստոնէութեան դէմ հրատարակութիւններ կ'ընէին. Հոգեւոր Տ. Ներսէս Պատրիարք, որ այն ատեն Կրօն. Ժողովոյ ատենակալն էր, իմաստասիրական ոճով ազդու հերքում մը գրեց, հրամանաւ Տ. Պօղոս Պատրիարքի և Կրօն. Ժողովոյ Այս գործունէքը մեծ ընդունելութիւն գտաւ և անկէ հազարաւոր օրինակք սպառեցան: Այժմ մնացած սակաւթիւ օրինակներն, ըստ խնդրոյ բանասիրաց ոմանց, ի վաճառ հանուած են Գալուսթեան գրատունը: Զագմագճըլար եօթուշու ի դին 40 վարա:

ՀԱՅ ԹԻՅԱՎԱՃԱՌ

Թիւ 70

Այս վաճառատուն՝ որ մէկ տարիէ աւելի ժամանակէ հետէ իւր յաճախները դնացներու ջանք չէ խնայած, կը ծանուցանէ թէ Զինատանի և Ճալալ բերքերէն այս անգամ վաճառան տեսակ (չայ) բերել տուած է յատկապէս, և կը խնդրէ սիրելի ազգայիններէ, մանաւանդ գաւառացի չայ քրօնիկօնճիներէ որպէս զի հաճին գէթ մի անգամ ի մօտոյ տեսնել իւր ապրանքներն և փորձել թէ՛ տեսակաց լաւութիւնը, և թէ՛ գինը: Եւ անուրի թիւնը:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՋԴ

Առ Գաւառացի Գործարար

ԳՈՐԾՍՐԱՆ

ՄԵՏԱՂԵԱՅ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ

ՏՈՒՓԵՐՈՒ

Մասնաւորապէս Միասնորդ համար

ԲԱՐՈՒՆԱԿ ԲՈՂԱՏԵԱՆ

Մենայնորդեալ յՕմ. կառավարութենէ ՇԱՏ ԱժԱՆ ԳՆԵՐՈՎ ԹԻԹԵՂԵԱՅ տուիւր մասնաւորապէս ծըխախտի համար:

Գործին դեղեկութեան, գիւմացկոնութեան և այլ ամեն տեսակ տեղեկութեանց համար գիւմաւ:

Խ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ

Ղալաթիա, Մահմուտի փողոց թիւ 38
Պոլիս, Նէնի ճամի, Զինկիրէր » 51

Գաւառներէ ուղղակի յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին:
23-22

ԼՂԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԱ

(ԸՆՏԱՆԵԱՅ ԱՊՊԱՅԱՅ)

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԱՊԱՆՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ապագայ ըստ հրամանագրին 22 յունվարի 1868 Գաղղիոյ կառավարութեան

Կեդրոն-Կէնտր-Ենի-Ենի, Լիւն (Ֆրանս)
61 ՈՒՆՏԷ ԼՂՈՒՆԵՆԻՔ

Ապագայից դրամագլուխ

35 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆԿ

Յիշեալ ընկերութիւնն իւր ապագայից գումարներն, վիճակահանութեան ձեւով եւամսեայ շահուց բաշխմամբ կը վճարէ իւր բաժանորդաց:

Մանրամասն տեղեկութեանց համար գիւմել առ ընդհանուր ներկայացուցիչն թուրքիոյ Յ. Գ. Է. Ֆ. Քէլէքեան Կ. Պաղլէ-Գարու, Կ. Պոլիս, Ներկայացուցիչ ի Պրուսիա Յ. Է. Ֆ. Պոտուրեան:

Ներկայացուցիչներ կը խնդրուին թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքացի մէջ, գրեւոր ընդհ. ներկայացուցիչն ընկերութեան ի Կ. Պոլիս:

20 Յընք.—95 Ղը:

ԺԱՄԱԳՈՐԾ

Գ. Լ. ՍԵՂԱՎԱՃԱՆ

Մահմուտ-Գաղղի
Էնի-Ենի 244

Իւր արհեստական փորձառութիւնը դնահատող Արգոյ հասարակութեան պատիւ ունի ծանուցանել թէ՛ այս անգամ Բարեկու ամենէն նշանաւոր գործարաններէն միոյն մէջ պատրաստել տուած է նշանակեալ դնով նմանը ցարդ չտեսնուած, կոթէն լարուող, ընտիր և խիստ ձեւաւոր ժամացոյցներ, որը ուսանողաց, գործարարաց ճանապարհորդաց ի մի բան ամէն կարգի անձանց գործածութեան յարմար են, և որոց 20 տարի կանոնաւոր բանիլը կ'երաշխսուրէ թէ՛ արդիւն անգամ մը միայն իւղղատուն:

Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք փութով և ճշգրտութեամբ կը կատարուին:

ԴՐԱՎԱՃԱՌ-ԹՂԹԱՎԱՃԱՌ

Յ. ԱՐԱՄԵԱՆ ՆԻ ԸՆԿ.

Պատիւ ունին ծանուցանել արգոյ հասարակութեան և բոլոր գլխաւոր ծառայող թէ՛ միակ աւանդակալն լինելով Ռ. Յ. Պէրպէրեան Է. Ֆէնիի բոլոր գործոց, գնել փափաքողներն կը հրաւիրուին գիւմել յիւրեանց վաճառատուն որ ի Պոլիս Պահճէ-Գարու Համիտիյէ ճատաւի թիւ 34:

Ռ. Յ. Պէրպէրեան Է. Ֆի. գործերը	Ղը:
Առաջին Տերեւք (միայն 1 օրինակ մնացած)	20
Քաղաքական Տնտեսութիւն	7 1/2
Հէրման և Տորթէա թղթաթանկագի	40
Հէրման և Տորթէա կաղնկալ	13
Երկու բանախօսութիւնք	5
Ժողովրդեան Զբօսանքներն	4
Երեք Բանախօսութիւն ի մի կաղնկալ	10

Ա.ՋԴ

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՅ ԻՆ

ՆԱԳԱՐԱԿԱՅ

Պաղք-բազար Թանիք փողոց թիւ 59
ճիշդ դիւ առ. դիւ աղբիւրից

Մ. Հ. Տէօքլէճեանի վաճառատան մէջ կը գտնուին նպարեղինաց վերաբերեալ ամեն տեսակ ապրանքներ, որպիսիք են՝ խաչ-վէ՛ սովորական, լաւ եւ ընտրագոյն (Մարթինիքա) չաքար՝ թրիէսթէի, Մարտիկոյ և Հօլանտայի, այլևայլ տեսակ ըսքարմաշէթներէ զատ, Ֆրանսական բուն Ֆուրնիէ. Սիւլլի թարմիւղ, Նաբօլի և Ճէնօլայի մաքարօն ու շէնթիլէ. բրինձ՝ Մալսուսէ և Բիզօն առաջին կարգի. անուշեղենի և խմորեղենի յատուկ լաւագոյն ալիւրներ. Բանտիոյ եւ Այվալըքի ընտիր աճառ. քօլա, ձէթ, քարիւղ (կաղ) ի մի բան, սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուի իր ամեն տեսակներով լաւագոյնն այն պիտանի բաներուն որք առեւտրական սոյն ճիւղին կը վերաբերին:

Գիները գոհացուցիչ են:

ԱՊՐԱՌԻ ԶԿԱՅ

ՓՈՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Կոստա Ղալէլի ճամիի դէմ թիւ 15 մի նոր դեղարան բացուած է, ուր գեղադրեր կը պատրաստուին փութով եւ մանաւոր խնամով, կը գտնուին նաեւ Եւրոպայէ եկած ամեն տեսակ պատրաստ գեղեր հատուկ կամ որ եւ իցէ քանակութեամբ, գործա նշանաւոր գործարաններէ ուղղակի բերել կուտայ իւր անուան:

Սոյն դեղարանի բացումը յոյժ օգտակար ծառայութիւն մ'է հասարակութեան, մանաւանդ նիւթական մեծ շահարկութիւնն ամեն անոնց որք իրենց վնասածն ճշգրտապէս գտնելու համար դատաւարտուած են հեռաւոր տեղեր դիմել:

Պատուարժան յաճախորդները գնաց չափաւորութեան հետ դեղօրէից ընտրութեամբ գոհացնելն իրեն սկզբունք ընտրող սոյն Տ. Այազլէրտեան դեղարանը, որ երկար տարիներէ ի վեր հռչակաւոր եղած է Նէնի-ճամի Բօսթանիյէի դէմ՝ այս անգամ ամբողջապէս փոխադրուած է Կոստա Ղալէլի ճամիի դէմ թիւ 15:

Սոյն փոխադրութեան առթիւ Եւրոպայէ բերել տուած է խիստ թարմ հանգային չրեր, Պօլսոյի եւ Մալաթիոյ գինիներ, զանազան ըմպելիք, անուշահոտք եւ այլն եւ այլն:

Նշանաւոր է միանգամայն սոյն դեղարանը իւր Զկան լուրի մասնաճիւղով, եւ յիշուի յաճախորդը զմայլած են ապրանք ընտրութեան, մարտութեան եւ գնաց չափաւորութեան:

Յիշեալ դեղարանը միշտ կը յաճախեն ճարտար եւ հռչակաւոր բժիշկներ, խնդրուած բժիշկներու համար ալ պէտք է լուր տրուի ժամանակին:

Ղալաթիա հանրաժանօթ վաճառական Մինասեան Էֆէնդի որդի Տօքլէթօր Մինասեան Էֆէնտի բարեհաճած է արդէն ուրբաթ օրեր ձրիաբար դարմանել աղքատներն:

Ա.ՋԴ

Լրագիրս ձեռքէ կը ծախուի նաեւ Պահճէ-Գարու Ղալաթիա Պօղոս և Յակոբ աղաներուն խախուծը:

հաճոյքներ ունէր և պարօնը ոչինչ կարող չէր մերժել:

Ժօրժէթ իւր ձիերը որոցմէ չէր ախորժէր կը ծախէր և դրամը կը պահէր և անոնց տեղ ուրիշներ դնել կուտար պարօնին, յետոյ մեծադուամար դարդարանքներ, ազամանքները և գոհարեղէնները կը ծախէր: Վերջապէս Ժօրժէթ տմեն օր նոր դարդէր կը դնէր:

— Պարօնս կըսէր անոր, եթէ դուն խնդրածս չես ի տար ուրիշ մը սիրով կուտայ զայն, զքեզ կը սիրեմ չեմ ուղեր քեզմէ բաժնուիլ, բայց դիտես որ ուղածս ալ պէտք է կատարես:

Եւ պարօնը պարտաւորէր անոր ուղածը կատարել խնդի նման կը սիրէր այս աղջիկը, սէր անհուն, Բօմ Տամիի իրեն գերի ըրած էր դանիկտ:

Իւր հաճոյից բարեկամներուն մէջ Պրէզիդենցի մը կար որուն հետ սերտ յարաբերութիւն ունէր:

Բէդ-Ռօ Բապտիստայն այսպէս կը կոչուէր Պրէզիդենցին — Եւրոպայի բոլոր մայրաքաղաքները պտտելէ վերջը փարիզ եկած էր այս մեծ քաղաքին մէջ իւր գերը կատարելու համար: Միլիտանտ տէր և դեղագէտ մէկը լինելով ոչինչ աւելի քան 30 տարեկը, ամեն ուշադրութիւնը կընար հրաւերել:

Պարօնը և միլիտանտէրը առաջին անգամ իրարու հանդիպեցան մեծ ահուճքի մը մէջ ուր կը յաճախէն ընդհանրապէս հարուստ օտարականք:

Համակրութիւն մը գոյացաւ այս երկու մարդոց մէջ որը տարբեր բնաւորութեան տէր էին, ինչո՞ւ համար: Անշուշտ չէին գիտեր: Երկուքն ալ իրարու կան-

խաւ վճարումներ ըրին որոնք գեշութեամբ վճարեցին, Պարօնը Բապտիստայն իւր աշակերտն ըրաւ, Բապտիստայն զայն իւր տէրը համարեց իրեւ առաջնորդ, իւր խորհուրդները խնդրեց և կարելի եղածին չափ օգուտ քաղեց անկէ, վերջապէս տը Սիվիլ հետեւեցաւ զրօսալից կենաց ընդարձակ պետութեան մէջ:

Բէթոն-Բապտիստայն ցուրտ մարդ մ'էր, որոյ հանդարտաբարոյս կինը հակառակ էր պարօնին աշխուժութեան, հաճոյից անձնատուր էր: Բէթոն կը զուարճանար իւր ժամանակը գործածելու համար բան մը ընելու շատ չձանձրանալով և իւր դրամը ծախսելով, սակայն խանդ և կիրք չունէր բնաւ, այլ անտարբերութեամբ կը վարուէր:

Խաղ կը խաղար, շահիլ կամ կորսնցնել իրեն համար միեւնոյն էր, ուրիշներու հետ խաղալու համար միայն կը խաղար, խմելու համար կը խմէր և կը խնդար երբ իւր չուրջը կը խնդային ուրիշներ: Հոմանի մը ունէր, վասն զի պարօն իրեն ըսած էր թէ փարիզի մէջ հարուստ մարդ մը հոմանի մը ունենալու է:

Թէն Շարլօթ դեղեցիկ էր և հազիւ քսան տարուն պակած է իւր ճակատը, սակայն Բապտիստայն զայն չէր սիրէր:

Սննդւոյ կանանց վրայ իւր մասնաւոր դաշտաւարեւոր ունէր: Եւ սակայն նոր Տանայէ իւր Արամազդին դէմ դաշտաւարեւոր բան մը չունէր, նա կը փայլէր ոսկիի անձրեւի մը ներքեւ... Գործիկ պանդոկ մը ունէր, ծառաներ, ձիեր, կառքեր, զարդեր և գոհարեղէններ որը կընային մրցիլ իշխանուհոյ մը ունեցածին հետ: